**Verordening Inspraak, Participatie en Uitdaagrecht gemeente Sluis 2027**

**Intitulé**
*De gemeenteraad van de gemeente Sluis;*
*gelet op de artikelen 149 en 150 van de Gemeentewet, de artikelen 3.1, 2.4 en 3.4 van de Omgevingswet en de artikelen 10.7, 10.2 en 10.8 van het Omgevingsbesluit;*
*besluit vast te stellen de volgende verordening:*

Verordening Inspraak, Participatie en Uitdaagrecht gemeente Sluis, 2027

**Hoofdstuk 1 – Inleidende bepalingen**
Artikel 1. Definities
Deze verordening verstaat onder:
- beleid: gedragslijn, project, programma, vraagstuk of plan van de gemeente om een bepaald doel te realiseren. Het kan betrekking hebben op zowel de voorbereiding, uitvoering als evaluatie van beleid;
- beleidsvoornemen: voornemen van een bestuursorgaan tot het vaststellen of wijzigen van beleid.
- bestuursorgaan: het bestuursorgaan dat bevoegd is. Afhankelijk van de inhoud van het beleid of de taak is dat de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester;
- maatschappelijke partijen: verenigingen, stichtingen, comités, ondernemingen zonder winstoogmerk en andere organisaties die een collectief vormen en die tot doel hebben een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving binnen de gemeente;
- ondernemers: bedrijven en instellingen die statutair binnen de gemeente zijn gevestigd of in hoofdzaak binnen de gemeente hun activiteiten verrichten;
- inspraak: de mogelijkheid die een bestuursorgaan aan inwoners en belanghebbenden biedt om hun mening te geven over beleidsvoornemens als bedoeld in artikel 150, tweede lid, van de Gemeentewet. Inspraak wordt in deze verordening geplaatst onder inwonerparticipatie;
- participatie: de samenwerking tussen een bestuursorgaan en inwoners, ondernemers of maatschappelijke partijen, in welke vorm dan ook. Het is dus een overkoepelende term voor zowel inwonerparticipatie als overheidsparticipatie;
- inwonerparticipatie: alle vormen van participatie waarbij de gemeente het initiatief neemt om inwoners, ondernemers en/of maatschappelijke partijen te betrekken bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van beleid;
- overheidsparticipatie: alle vormen van participatie waarbij inwoners, ondernemers en/of maatschappelijke partijen de gemeente betrekken voor ondersteuning bij of een bijdrage aan initiatieven met een maatschappelijke meerwaarde.
- uitdaagrecht: het recht van inwoners en maatschappelijke partijen om een verzoek in te dienen om de feitelijke uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen, als zij denken deze taak beter en goedkoper uit te kunnen voeren; als bedoeld in artikel 150, derde lid, van de Gemeentewet.

Artikel 2. Doelstelling en reikwijdte

1. Deze verordening heeft als doel om de kwaliteit van de lokale democratische processen te vergroten, de samenwerking tussen gemeente, inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden te versterken en helderheid te scheppen over het proces en de rolverdeling bij participatie.
2. Enkel inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen die lokaal actief of lokaal van belang zijn in de gemeente Sluis kunnen deelnemen aan onze participatietrajecten.
3. Adviesorganen, belangenverenigingen en vertegenwoordigers die, al dan niet op basis van wet- en regelgeving, deelnemen aan gemeentelijke participatietrajecten dienen hun legitimiteit en/of representativiteit te kunnen aantonen en/of hun achterban te hebben geraadpleegd met betrekking tot het beleidsvoornemen.
4. Het bestuursorgaan past bij participatie bij het vaststellen of wijzigen van de omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1 van de Omgevingswet, het omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet of een programma als bedoeld in artikel 3.4 van de Omgevingswet, zoveel mogelijk deze verordening toe. Daarbij neemt het bestuursorgaan de motiveringsplicht als bedoeld in de artikelen 10.7, 10.2 en 10.8 van het Omgevingsbesluit in acht.

Artikel 3. Algemene bepalingen

1. Participatie, inclusief inspraak, wordt altijd toegepast als de wet daartoe verplicht. Bij een wettelijke verplichting worden de uitgangspunten in deze verordening zoveel als mogelijk toegepast.
2. Het college besluit, voorafgaand aan elk beleidsvoornemen, ten aanzien van zijn eigen beleid, taken en bevoegdheden of en met welk doel participatie wordt toegepast. Het college is dus verantwoordelijk voor de keuze tot en uitvoering van het participatieproces op basis van deze verordening.
3. In uitzondering op artikel 3 lid 2 is de gemeenteraad verantwoordelijk voor het besluit op het participatieproces, rekening houdend met de uitgangspunten in deze verordening:
    a. als het college een bestuursopdracht voor de gemeenteraad voorbereidt waarbij wordt voorgesteld om participatie toe te passen;
    b. indien, in het kader van een raadsvoorstel, wordt voorgesteld om het participatieniveau coproduceren en/of meebeslissen (zie artikel 4, lid b.) toe te passen.
4. Er is geen participatie, inclusief inspraak, mogelijk:
    a. als participatie bij of krachtens wet is uitgesloten;
    b. als er sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij het bestuursorgaan geen of nauwelijks beleidsvrijheid heeft;
    c. als het om een lopend uitvoerings- of evaluatietraject of een ondergeschikte herziening van die trajecten of het beleid gaat;
    d. als de uitvoering van een beleidsvoornemen vanwege spoedeisendheid niet kan worden afgewacht;
    e. als het belang van participatie niet opweegt tegen het belang van de verantwoordelijkheid van het betrokken bestuursorgaan voor kwetsbare groepen in de samenleving;
    f. over de begroting, de tarieven voor gemeentelijke dienstverlening en belastingen bedoeld in hoofdstuk XV van de Gemeentewet; of
    g. als het om interne, organisatorische aangelegenheden van de gemeente gaat.

5. Het college kan besluiten om geen participatie, inclusief inspraak, toe te passen als:
    a. de belanghebbenden al op een andere manier in een vroeg stadium bij de voorbereiding van het beleidsvoornemen zijn betrokken en het voldoende aannemelijk is dat het bestuursorgaan daardoor alle relevante belangen bij zijn afweging heeft kunnen betrekken;
    b. het beleidsvoornemen rechtstreeks voortvloeit uit een beleidsvoornemen waar al participatie over heeft plaatsgevonden;
    c. het beleidsvoornemen van ondergeschikte betekenis is dan wel uitsluitend of hoofdzakelijk om juridisch-technische dan wel redactionele redenen plaatsvindt.

**Hoofdstuk 2 – Inwonerparticipatie**

Artikel 4. Participatieproces

1. Inwonerparticipatie, inclusief inspraak, wordt in beginsel toegepast wanneer het te verwachten is dat er belanghebbenden zijn die geraakt (kunnen) worden door het beleidsvoornemen of wanneer te verwachten is dat betrokken inwoners of experts over relevante ervaringskennis of inzichten beschikken die bruikbaar zijn bij de ontwikkeling hiervan.
2. In uitzonderling op artikel 3, lid 2 wordt inwonerparticipatie in elk geval toegepast bij beleidsvoornemens betreffende
    a. een stads- of dorpsvernieuwing;
    b. het ontwerpen of wijzigen van verkeerscirculatieplannen;
    c. de inrichting of herinrichting van wegen, straten of pleinen.
3. Als inwonerparticipatie wordt toegepast, legt het college een aantal (proces)elementen vast in een participatieparagraaf of -plan, namelijk:
    a. het doel van participatie;
    b. de beïnvloedingsruimte, dit omvat:
        i. het participatieonderwerp en/of de participatievraag;
        ii. de inhoudelijke en/of juridische kaders, indien van toepassing;
        iii. het niveau van participatie. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de participatieladder, waarbij het bestuursorgaan een keuze maakt uit: informeren, raadplegen/inspraak, adviseren, coproduceren, meebeslissen of een combinatie hiervan. Wanneer het doel (enkel) is om eenzijdige reacties op te halen en/of te peilen of inwoners/belanghebbenden voor of tegen een specifiek beleidsvoornemen zijn, is raadplegen/inspraak het meest geschikt omdat er geen sprake is van een horizontale dialoog.
    c. de belanghebbenden, ook wel de participanten(doelgroep), die in het participatieproces betrokken (moeten) worden;
    d. het proces en de planning van het participatietraject. Onder het proces valt in elk geval de manier waarop:
        i. de participanten(doelgroep), wordt benaderd en/of geselecteerd;
        ii. de participanten hun inbreng kunnen leveren;
        iii. communicatie, inclusief terugkoppeling, plaatsvindt;
        iv. de besluitvorming plaatsvindt;
    e. een begroting van de kosten, indien van toepassing.

4. Het college maakt het participatieproces vooraf en op de voor dat proces geschikte wijze bekend bij de participanten(doelgroep) en eventueel een breder publiek. Hiervoor wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van het platform SamenSluis.
5. Als inwonerparticipatie wordt toegepast bij de voorbereiding van een raadsvoorstel, informeert het college zo spoedig mogelijk de gemeenteraad over het proces.
6. Indien omstandigheden het noodzakelijk maken om de kaders bedoeld in het vierde lid onder b. en c. of de inrichting van het proces als bedoeld in het vierde lid onder d. aan te passen, draagt het college er zorg voor dat dit zo spoedig mogelijk bekend wordt gemaakt aan de participanten.

Artikel 5. Eindverslag inwonerparticipatie

1. Ter afronding van het participatietraject, stelt het college een eindverslag op. Het eindverslag bevat in ieder geval:
    a. een overzicht van het gevolgde participatieproces;
    b. een weergave van de belangrijkste argumenten en de uitkomsten;
    c. een onderbouwde reactie op die argumenten en uitkomsten, waarbij is aangegeven of en op welke wijze het is benut bij de uitwerking van het beleidsvoornemen;
    d. een beknopte evaluatie van het participatieproces. Dit lid is niet van toepassing op de participatieniveaus van informeren en inspraak.
2. Als inwonerparticipatie wordt toegepast in kader van een raadsvoorstel, informeert het college de gemeenteraad over het eindverslag.

Artikel 6. Inspraak

Als het college in het kader van de inwonerparticipatie voor inspraak kiest of als inspraak wettelijk verplicht is, is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, tenzij het college een ander participatieproces vaststelt.

**Hoofdstuk 3 – Overheidsparticipatie**

Artikel 7. Participatieproces

1. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen (hierna: initiatiefnemers) kunnen bij het college een verzoek om overheidsparticipatie indienen (loketfunctie). In het geval van een uitdaging, hebben de initiatiefnemers bij voorkeur een rechtsvorm zoals een vereniging of stichting.
2. Het verzoek bevat:
    a. een omschrijving van het initiatief of de taak die de initiatiefnemer wil uitvoeren, inclusief het maatschappelijk belang/de publieke waarde (wat en wanneer);
    b. de reden dat de initiatiefnemer het verzoek indient (waarom en/of hoe);
    c. het resultaat dat de initiatiefnemer voor ogen heeft.
3. De initiatiefnemer geeft daarnaast in ieder geval aan:
    a. wat zijn relevante betrokkenheid, kennis en ervaring is;
    b. welke kosten/middelen er volgens hem aan het verzoek zijn verbonden;
    c. wat het draagvlak is onder belanghebbende inwoners;
    d. welke vorm van samenwerking of ondersteuning hij nodig heeft van de gemeente; en
    e. hoe hij kwaliteit, de uitvoering en continuïteit van de taak wil waarborgen.
4. Het college kan naar aanleiding van het verzoek aanvullende informatie opvragen.

Artikel 8. Voorwaarden overheidsparticipatie

1. Het initiatief biedt een maatschappelijke meerwaarde. Het sluit aan bij signalen, wensen of behoeften van inwoners(groepen) en/of gemeentelijke doelstellingen;
2. De initiatiefnemer maakt aannemelijk dat hij het initiatief kan uitvoeren, of, in het geval van een uitdaging, de prestatie kan leveren. In kader van uitvoerbaarheid en continuïteit dient het initiatief met ten minste één andere partij of door een collectief te worden uitgevoerd.
3. De initiatiefnemer kan aantonen dat het initiatief voldoende draagvlak heeft in de omgeving (inwoners/gebruikers/derden). Bijvoorbeeld aan de hand van een overleg, bijeenkomst of steunverklaringen. Hierbij bepalen het college en initiatiefnemer samen wat “voldoende draagvlak” is.
4. De initiatiefnemer is, als hoofdverantwoordelijke, bereid om zelf substantieel tijd en moeite te besteden aan de voorbereiding, uitvoering en bekostiging van het initiatief. In het geval van een uitdaging is er geen sprake van eigen bekostiging.
5. Voor het uitdaagrecht gelden de volgende aanvullende voorwaarden:
    a. Het uitdaagrecht is enkel toepasbaar op huidige lokale voorzieningen en gemeentelijke taken die zijn opgenomen in de gemeentebegroting;
    b. Het budget moet beschikbaar zijn en bij voorkeur niet zijn vastgelegd in een meerjarencontract;
    c. De kosten voor de uitvoering zijn bij voorkeur lager, maar in ieder geval niet hoger dan de huidige kosten;
    d. De uitdaging mag niet ten koste gaan van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Taken uitgevoerd door mensen op grond van de Participatiewet of sociaal werkbedrijf Dethon blijven behouden.

Artikel 9. Beoordeling verzoek overheidsparticipatie

1. Het college, meer bepaald de betreffende vakafdeling, is verantwoordelijk voor de inhoudelijke beoordeling van het verzoek.
2. In afwijking van het eerste lid, bereidt het college het advies en de reactie op het verzoek voor als de gemeenteraad op het verzoek moet reageren.
3. Onverminderd artikel 3, vierde lid, wijst het bestuursorgaan een verzoek af als:
    a. het verzoek in strijd is met de wet of door de gemeente vastgestelde beleids- en beheerplannen[1];
    b. het verzoek niet voldoet aan de in artikel 7 en artikel 8 gestelde eisen;
    c. het een verzoek tot uitdaging betreft op het gebied van
        i. gemeentelijke taken die alleen de overheid mag uitvoeren, zoals subsidies, toezicht en vergunningverlening;
        ii. veiligheid (politie, BOA’s, GGD en brandweer);
    d. het verzoek doelstellingen beoogt die in strijd zijn met het algemeen belang;
    e. de opdrachtwaarde boven de Europese drempelwaarde uitkomt als bedoeld in paragraaf 2.1.1.1 van de Aanbestedingswet 2012;
    f. de uitvoering in strijd is met het geldende inkoop- en aanbestedingsbeleid;
    g. het verzoek discriminatie oplevert wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, burgerlijke staat, seksuele gerichtheid, leeftijd of op welke andere grond dan ook.

[1] Denk hierbij ook aan de structurele gevolgen voor beheer, onderhoud, vervanging en exploitatie.

4. Het bestuursorgaan kan een verzoek om overheidsparticipatie afwijzen als:
    a. er onvoldoende draagvlak is voor het initiatief bij betrokken inwoners, omwonenden of andere belanghebbenden;
    b. het verzoek naar het oordeel van het bestuursorgaan op financiële, juridische of praktische gronden niet haalbaar of de continuïteit onvoldoende gewaarborgd is;
    c. het een verzoek tot uitdaging betreft en het bestuursorgaan van oordeel is dat de taak niet beter zou worden uitgevoerd of de kosten hoger zijn.
5. Indien het een uitdaging betreft, maakt de initiatiefnemer het verzoek bekend via het platform SamenSluis zodat inwoners er kennis van kunnen nemen, eventueel een reactie kunnen geven en hun ideeën of hulp kunnen aanbieden.
6. Het college verstuurt binnen maximaal drie werkdagen een ontvangstbevestiging en reageert binnen vier weken op het verzoek. Het college kan deze termijn met vier weken verlengen. In geval van grote, complexe uitdagingen is de beantwoordingstermijn acht weken, verlengbaar met acht weken.
7. Het bestuursorgaan onderbouwt de reactie op het verzoek. In geval van een uitdaging wordt de reactie en de onderbouwing binnen twee weken openbaar gemaakt. Hiervoor wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van het platform SamenSluis.

Artikel 10. Uitvoering overheidsparticipatie

Als het bestuursorgaan het verzoek om overheidsparticipatie toewijst, maakt het met de initiatiefnemer afspraken over:

a. het proces, het resultaat en de looptijd van de overheidsparticipatie;
b. het budget en de financieringswijze van de overheidsparticipatie;
c. het contact met en de ondersteuning[2] door het bestuursorgaan gedurende het proces van de overheidsparticipatie;
d. de stappen bij het niet nakomen van de gemaakte afspraken en het tussentijds beëindigen van de overheidsparticipatie; en
e. de evaluatie van de overheidsparticipatie.

**Hoofdstuk 5 – Slotbepalingen**

Artikel 11. Evaluatie en monitoring

De uitvoering van deze verordening wordt elke vier jaar geëvalueerd. Het college zendt hiertoe een verslag aan de raad over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk.

Artikel 12. Nadere regels college

Het college kan nadere regels vaststellen over participatie.

Artikel 13. Hardheidsclausule

Het bestuursorgaan kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening. Het bestuursorgaan onderbouwt waarom het afwijkt.

Artikel 14. Intrekking verordening en overgangsrecht

[2] De ondersteuning kan verschillende vormen aannemen: loslaten, stimuleren, faciliteren, regisseren en/of reguleren.

1. De Verordening inzake de wijze waarop ingezetenen en in de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken wordt ingetrokken (2008) wordt ingetrokken.
2. De Inspraakverordening blijft van toepassing op beleid waarvoor ten tijde van de inwerkingtreding van deze verordening reeds een inspraakprocedure op grond van die verordening was gestart.

Artikel 15. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2027.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Inspraak, Participatie en Uitdaagrecht gemeente Sluis 2027.

**TOELICHTING - Algemeen**

Invulling verordening

In deze verordening is er in de eerste plaats voor gekozen om de kennis en ervaring van de inwoners, organisaties en andere belanghebbenden binnen de gemeente zoveel mogelijk te benutten en dit ook in alle stappen van het beleidsproces te doen. Vanaf het bepalen van de agenda tot aan de voorbereiding, besluitvorming, uitvoering en evaluatie van het gemeentelijk beleid. In deze verordening zijn daartoe de spelregels voor inwonerparticipatie opgenomen. Dat wil zeggen dat het gaat om een kader voor de wijze waarop inwoners, organisaties en andere belanghebbenden op initiatief van de gemeente bij het beleidsproces worden betrokken.
Verder is er een wens om ook initiatieven vanuit inwoners en maatschappelijke partijen zoveel mogelijk te omarmen. Daartoe wordt ook overheidsparticipatie, dus de situatie waarin de gemeente op initiatief van inwoners en maatschappelijke partijen wordt betrokken bij plannen die inwoners en maatschappelijke partijen hebben, in de verordening gefaciliteerd. Onderdeel van die overheidsparticipatie is ook het uitdaagrecht zoals dat vanaf 1 januari 2025 in de Gemeentewet verankerd is. Er zijn in de verordening voorwaarden opgenomen waaronder overheidsparticipatie plaats kan vinden en de verordening voorziet ook in een procedure bij het indienen van een verzoek daartoe.

Aansprakelijkheid en aanbesteding

Benadrukt wordt dat het bij de toepassing van het uitdaagrecht van belang is om rekening te houden met bepaalde juridische aspecten. Dat betreft in ieder geval het aanbestedings- en aansprakelijkheidsrecht. Voor de verhouding tussen het uitdaagrecht en het aanbestedingsrecht geldt dat er in de memorie van toelichting bij de wet is opgemerkt dat gemeenten, ook bij de toepassing van het uitdaagrecht, de aanbestedingsregels moeten naleven. Kortom, het uitdaagrecht zet het aanbestedingsrecht niet opzij. Er zijn echter wel mogelijkheden om het uitdaagrecht binnen de context van het aanbestedingsrecht te stimuleren. Zo kan een gemeente de aanbesteding op het uitdaagrecht laten aansluiten. Hoe dit precies vorm moet krijgen zal per geval moeten worden bepaald. Voor de verhouding tussen het uitdaagrecht en het aansprakelijkheidsrecht is van belang dat de gemeente in bepaalde gevallen een risicoaansprakelijkheid heeft en dat die aansprakelijkheid niet kan worden overgedragen. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als het uitdaagrecht ziet op het inrichten of onderhouden van de openbare ruimte of het gebruik van gebouwen van de gemeente. Als de gemeente een risicoaansprakelijkheid heeft, dan is het ook aan de gemeente om de risico’s zoveel mogelijk te beperken. Dit vereist dat de gemeente hier in het kader van het uitdaagrecht met de inwoners of maatschappelijke partijen afspraken over maakt. Wat moeten de betrokken partijen doen om bepaalde risico’s te verkleinen?

Welke maatregelen nodig zijn en wat daarin van de inwoners en maatschappelijke partijen mag worden verwacht, is erg afhankelijk van waar het uitdaagrecht precies op ziet. Ook hier geldt dus dat per geval zal moeten worden bepaald hoe hier invulling aan wordt gegeven. In de verordening is een bepaling opgenomen waarin is vastgelegd dat de gemeente met de inwoners en maatschappelijke partijen afspraken maakt over de uitvoering van de gemeentelijke taak. En ook wat de gevolgen zijn als de afspraken niet worden nagekomen.

Participatie op grond van de andere wetten, zoals de Omgevingswet
In bepaalde gevallen geeft de wet nadere handvaten voor participatie. In die gevallen is deze verordening niet van toepassing. Een relevant voorbeeld van een geval waar de participatieverordening zich niet voor leent is de omgevingsvergunning in de Omgevingswet. Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning is namelijk niet het bevoegd gezag, maar de aanvrager aan zet en daarnaast is participatie op grond van de Omgevingswet in beginsel niet verplicht voor de aanvrager.

**TOELICHTING – Artikelsgewijs**

**Hoofdstuk 1 Inleidende bepalingen**
Artikel 2. Doelstelling en reikwijdte
Uitgangspunt in de verordening is dat de bestuursorganen binnen de gemeente, elk ten aanzien van hun eigen taken en bevoegdheden, bepalen of participatie plaatsvindt. Dit vanzelfsprekend behoudens die gevallen waarin de wet tot participatie verplicht.
Hier is aan toegevoegd dat bij het vaststellen of wijzigen van bepaalde kerninstrumenten uit de Omgevingswet, te weten de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de programma's ook zoveel mogelijk de verordening wordt gevolgd. Dit om er geen enkel misverstand over te laten bestaan dat, voor zover de toepassing van de verordening op grond van de Omgevingswet niet uitgesloten of beperkt is (zie de passage over participatie bij omgevingsvergunningen in het algemeen deel van de toelichting), deze verordening leidend is.

Vervolgens is hier een aantal uitzonderingen op geformuleerd. Dit is bijvoorbeeld aan de orde als participatie bij of krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten, maar ook als er voor het bestuursorgaan heel weinig ruimte is gelaten om (beleids)keuzes te maken of als het interne en bestuurlijke aangelegenheden van de gemeente betreft. In die gevallen heeft participatie geen toegevoegde waarde. Opmerking verdient dat terughoudend met de uitzonderingsgronden moet worden omgegaan en dat er steeds aandacht moet zijn voor het feit dat participatie zich niet alleen over de voorbereiding, maar ook over de uitvoering en evaluatie uitstrekt. Als participatie bij de voorbereiding geen toegevoegde waarde heeft, geldt dat niet noodzakelijkerwijs ook voor de uitvoering of evaluatie. Als er een beroep op een uitzonderingsgrond wordt gedaan en er van participatie wordt afgezien, dan moet dat worden toegelicht.

**Hoofdstuk 2 – Inwonerparticipatie**
Artikel 4. Participatieproces
Voor het bepalen van de beïnvloedingsruimte (lid 3b. onderdeel iii.) kan de participatieladder worden gebruikt. We hanteren de volgende definities voor de verschillende participatieniveaus, tenzij anders bepaald:

- *informeren*: de gemeente bepaalt en is verantwoordelijk voor het besluit op het beleidsvoornemen. (Belanghebbende) inwoners, ondernemers, maatschappelijke partijen worden geïnformeerd;
- *raadplegen/inspraak*: (belanghebbende) inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen kunnen hun ideeën, ervaringen en meningen geven op een door de gemeente geselecteerd, afgebakend en/of uitgewerkt beleidsvoornemen. De gemeente is niet gebonden aan de uitkomst;

- *adviseren*: het bestuursorgaan gaat in gesprek met (belanghebbende) inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen en biedt hen de gelegenheid om ideeën en problemen aan te dragen en oplossingen te formuleren. Het bestuursorgaan betrekt hun ideeën en adviezen bij het nemen van het besluit. De gemeente kan hier gemotiveerd van afwijken;
- *coproduceren*: het bestuursorgaan werkt samen met (belanghebbende) inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen aan een agenda of een plan. Ze zoeken samen naar oplossingen. De gemeente stelt, in afstemming met de participanten, vooraf kaders vast waarbinnen samengewerkt wordt;
- *meebeslissen*: het bestuursorgaan maakt samen met (belanghebbende) inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen een agenda of plan op. Ambtenaren spelen een adviserende rol. De participanten en het bestuursorgaan zijn samen verantwoordelijk voor het besluit, na toetsing aan vooraf gestelde kaders of randvoorwaarden; of
- een combinatie van deze vormen.

Artikel 6. Inspraak

Een bestuursorgaan kan op grond van de verordening inspraak verlenen, ook als de wet daartoe niet verplicht. Inspraak kan eventueel naast een andere vorm van participatie plaatsvinden. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bevat de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Deze afdeling is in beginsel van toepassing als inspraak wordt verleend. Het bestuursorgaan kan hier echter van afwijken en een andere inspraakprocedure vaststellen.

Voor de uniforme openbare voorbereidingsprocedure geldt dat het doel is om zorgvuldige besluitvorming te waarborgen, de uitkomsten hiervan te legitimeren, de rechten en belangen van inwoners te beschermen en beleid met andere overheden te coördineren. De procedure voorziet daartoe in de wijze waarop een bestuursorgaan ontwerpbesluiten ter inzage moet leggen, hoe belanghebbenden hierop kunnen reageren en hoe bestuursorganen met deze reacties moeten omgaan. Zo moeten belanghebbenden zowel schriftelijk als mondeling kunnen reageren en moet de termijn voor de reactie minimaal zes weken bedragen. Dit geldt dus ook als afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht op inspraak wordt toegepast.

## Hoofdstuk 3 Overheidsparticipatie

Artikel 7. Participatieproces

Overheidsparticipatie begint, ongeacht het bestuursorgaan dat bevoegd is, met een verzoek aan het college. Hiervoor is gekozen zodat het indienen van een verzoek laagdrempelig is en ook centraal ontvangen wordt.
In het verzoek moet in ieder geval de overheidsparticipatie beschreven worden die de initiatiefnemer voor ogen heeft, de reden waarom de initiatiefnemer dit voor ogen heeft en het resultaat dat de initiatiefnemer wil bereiken. Daarbij levert de initiatiefnemer ook specifieke informatie aan met betrekking tot de uitvoering van de over te nemen taak. Denk aan informatie over de kosten of andere middelen die daarmee gemoeid zijn. Voor het indienen van het verzoek is een formulier ontwikkeld. Dit moet het indienen van een verzoek om overheidsparticipatie vergemakkelijken. Als aanvullende informatie nodig is om op het verzoek te reageren of het verzoek niet compleet is, kan het college deze informatie opvragen. Het ligt voor de hand dat het college dan met de initiatiefnemer in gesprek gaat.